

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5/60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petil-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se lagovolno pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve in redništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo francozi. — Rokopisi se ne vračajo.

Judež Iškarjot.

Župnik Janez Zabukovec na Jesenicah se je pritožil zoper volilni imenik, ker je bilo v drugem razredu 20 volilnih upravičencev, seveda med temi večina Slovencev. Župnik je zahteval, da se mora v drugi volilni razred le vpisati tvrdka Groß & Co., Madile & Co. in ravnatelj industrijske družbe Trappen. Ker se je župnik Janez Zabukovec bal, da bi dosedanji zastopnik tvrdke Groß & Co., g. inženjer Muzika volil slovenske kandidate, pisal je tvrdki Groß pismo, da naj družba od vzame inženjerju Muziki poverilo ter ga odda drugemu.

Tej župnikovi pritožbi zoper imenik je seveda ugodil volilni komisar Schiltnik — in drugi volilni razred je na Jesenicah izgubljen za Slovence, v tem pa tudi izključena večina v občinskem odboru in na Jesenicah bodo v kratkem vladali Nemci!

Tako stoje sedaj razmere na Jesenicah. Pred tremi leti se je t-danji župnik g. Sinkovec trudil na vse načine, da je bil izvoljen sedanji občinski odbor, danes «slovenski» župnik Zabukovec proklinja ta odbor in zahteva, da se občina izroči — Nemcem.

Ti Nemci, za katere se poganja župnik Zabukovec, niso verni katoličani, temveč sploh katoličani niso. Tvrdka Groß & Co. obstoji iz ravnatelj, ki so ali protestantje ali židje, tvrdka Madile & Co. ima za svoje zastopnike na Jesenicah protestante in ravnatelj

Trappen je pruski protestant. Da ti drugoverci ne bodo posebno koristili katoliški cerkvi, to se menda ume samoobsebi.

Pa župnik Zabukovec hoče tako, in tako se bo skoro gotovo zgodilo: Jesenice padejo v nemške roke. Mi pri tem samo se pripominjamo, da je to, kar smo zapisali, ugotovljeno v aktih in da nobena duša ne more ovreči tega.

(Opomniti moramo samo, da je volilni komisar Schiltnik sprejel v drugi razred tvrdko Groß & Co. ter ravnatelja Trappena, namesto tvrdke Madile & Co. pa g. Ferjana.)

Ne vemo sicer, ali Zabukovec dela svojo politiko na Jesenicah na lastno roko, slutimo pa, da ne, ker «Slovenec» z veseljem prinaša vse njegove dopise z Jesenic. In to nas žali! Kljub vsem strankarskim bojem smo se mislili, da so kak Žitnik ali Krek i. t. d. pošteti Slovenci, čeprav smo bili vedno prepričani, da je vodja klerikalne stranke dr. Sustersič mož, ki mu je osebna korist nad vsoblaginjost slovenskega naroda.

Toda kljub temu se vedno mislimo, da Zabukovec dela na svojo pest in da je znal samo premotiti «slovensko ljudsko stranko», da ne nastopi proti njemu.

Toda faktum je: **Župnik Janez Zabukovec je Nemcem izdal leta 1906 Slovence na Jesenicah in s tem je izgubljena ne samo občina Jesenice, temveč vsa gorenjska dolina od Lesec naprej in s tem**

se je moralno uničila tudi slovenska Koroška, ki se v par mesecih združi po železnici s Kranjsko.

Ne bomo jadikovali tukaj, preponosni smo zato, pri volitvah bomo se napeli vse ale, sedaj pravimo pa samo to-le: Nas krščanski učenik Kristus je ljubil svoj narod tako, da je zanj trpel in umrl; umrl pa je, ker ga je izdal njegov učenec Judež Iškarjot. Tak Kristusov učenec je župnik Zabukovec. Judež se je pozneje kesal svojega dejanja, vrget je proč trideset srebrnikov — koliko je dobil Zabukovec, ne vemo — ter se obesil. Kaj bo storil izdajalec Zabukovec, ne vemo. Eno pa trdimo lahko: **V pošteti družbi ni več mesta sanji!**

Občinske volitve v Medvodah.

Sedaj so vendar razpisane volitve po enoletnem priganjanju od naše strani. Vršile se bodo volitve pet dni. Pričelo se bodo v torek in bodo podobčine volile tri dni, en dan tretji razred, en dan drugi in en dan prvi razred. Smovčeva stranka je nalašč delala na to, da bodo volitve trajale pet dni, da bi bolj utrudili ljudi in jim napravili več potov. S tem mislijo omotiti naše volilce. Po vsej krivici so razpisali volitve v Presko, ker ima sedaj polovica občine po celo eno do dve uri na volišče. Koliko nepotrebna

PODLISTEK.

Testament.

(Testament. Naročna igra s petjem v štirih dejanjih. Po romanu Janka Kersnika spisal Janko Rczman. Pevske točke priredil Emil Adamič. V Ljubljani 1906. Založil L. Schwentner. Natisnil Iv. Pr. Lampret v Kranju.)

Te dni je izišlo to najnovejše delo na polju naše dramatike. Z njim se je vpeljal v krog naših pisateljev nov talent, od kojega smemo sodeč po njegovem prvencu, pričakovati še marsikaj za našo književnost.

Vobče se smatra dramatisovanje povesti ali romana za najlažjo vrsto pesniških proizvodov, ki se zaradi tega vobče nekako podcenjuje. In vendar je med pripovednim delom in onim za uprizoritev važen razloček. Dramatično delo vsebuje pogoj, da mora biti

dejanje zaokrožno, enotno, izlyček življenja, omejeno le na najpotrebnejše in toliko stisnjeno, da so napete vse medsebojne vezi. Dejanje mora imeti svoj zavoj, višek in katastrofo. Kar more pripovedovalec doseči z obširnim pripovedovanjem in opisovanjem situacij, v to mora zadostovati dramatično situacija sama. Pripovedovalec sme poljubno prekinjati tek dogodkov in posezati nazaj in v stran, kar je dramatično skoraj nemogoče, ako naj njegovo delo ostane res dramatično. Reči smemo, da se je pisatelju popolnoma posrečilo, iz dokaj priproste Kersnikove povesti ustvariti dramo, ki ustreza vsem zahtevam, ki jih stavimo izvirnemu dramatičnemu delu. Vsebinska se da na kratko posneti takole:

Ob kranjsko-štajerski meji, v Črnem grabnu, na onem pozorišču neke roparske romantike za francoske dobe, ki nekako obledelo odseva tudi še v polpreteklo dobo, gošpodari 50letni Miklavž Topolščak, pravi vaški

mogotec, spoštovan in upoštevan daleč na okoli od kmeta in gospoda. Po svojem očetu je prevzel veliko kmetiško posestvo. Spustil pa se je v neke spekulacije in prišel na rob propada — a želi to prikriti vsemu svetu. Gošpodari mu sestra Urša, ker je udovec že nekaj let — a sina edinca je prisilil v ljubljansko semenišče. Nekega večera mu prineso v hišo umirajočega tujca, ki se je pripeljal s posebno pošto iz Primorja. Tujec mu pove, da išče svojo nezakonako hčer — neko Metko — tržasko rejenko Topolščakovega prijatelja Brnota v Št. Gotardu. Pričakuje svojo smrt, pove tujec, da ima v Primorju veliko premoženje in da je pribavil ono Metko za svojega dediča. Izroči Topolščaku testament s prešnjo, naj ga odda takoj po njegovi smrti sodniji. Za trud mu podari vso svojo precejšnjo gotovino. Sedaj nastopi v Topolščaku kriza. Po kratkem boju, sklene prikriti testament, zasrubiti Metko in se po

pota so napravili našim volilcem. Vidimo vsled tega, da Smovec in preski župnik delata ljudem samo sitnosti. Zakaj niso volitve na sredi občine, n. pr. v Svetlu, kjer je občinska pisarna.

Možje volilci, v torek bo napočil dan, ko bode treba pokazati, ali ste možje ali ne. Spomnite se, kolikokrat ste se jezili na Smovca in njegovo bando, ko so delali ljudem razne sitnosti. Vedno so se slišali glasovi: Smovca proč!

Možje volilci, prihodnji teden lahko pokazete z dejanjem, da hočete Smovca proč. Pridite vsi na volišče in volite take može, o katerih ste prepričani in jih poznate, da niso s Smovcem. Nobenega moža ne volite takega, ki je Smovec prijatelj. Preslepiti vas hočejo! Volili bodo nazadnje Smovca, ko bode oddali že svoje glasove v II. in III. razredu. Postavili ga bodo potem v prvem razredu in tam bode voljen, ker bodo tam častni občani odločili zmago. Zato pa, možje, zapomnite si, da morajo priti v III. in II. razred taki možje in tudi podobčinci morajo biti taki, o katerih se lahko zanesemo, da ne bodo volili Smovca. Smovca proč! Volite poštene može, ki se ne pajdasijo z babjeki, smrekokradeži in mejnikprestavljalci.

Možje, poštenost mora biti povsod, tudi pri volitvah. Kdor pa voli Smovca, za tega že vemo, kam ga pristejemo. V spomin vam kličemo, kako je Smovec preganjal katoliškega župnika Berceta in Porento, pri sodišču tožil nedolžne ljudi, spravljaj že celo vrsto ljudi v denarne kazni. Obrekoval je svoje bližnje, da je bil že večkrat zaprt. Kazni je preстал že več, kakor ima prstov na roki. Zaradi sorske afere je hotel spraviti nad 50 ljudi v ječo in denarne kazni. Izpodletelo mu je. To je bila ena zadnjih njegovih hudobij. Zaslužil je sedaj v polni meri, da mu damo volilci pošteno brco, da bode odletel raz županski stolec.

Mera je polna! Ne dajte se oplasiti nikomur! Volite vsi naše može! Kdor je plašljivec, naj ostane doma in naj se skrjuje za peč. Kdor ne upa sedaj pokazati svoje močnatosti, temu ni pomagati. Preski župnik hodi okrog volilcev, kakor krošnjar z lonci. Na vse načine nagovarja ljudi, naj bi volili z njim in seveda take može, ki so v srcu za Smovca, z jezikom pa pravijo, da so za To-

poroki s pomočjo testamenta polastiti ogromnega premoženja. Nakana se mu posreči tako daleč, da dospje dejanje do onega hipa, ko se ima svatovska družba odpeljati v Št. Gotard k poroki. V Topolščakovi hiši pa živi v nekem hlapčevskem razmerju stari Omphnetov Tomaž, bivši kočar, kojega hčer je bil nekdanj Topolščak odgnal v svet, poročivši drugo namestu nje, svoje prve neveste. Po tem pa je bil še pripravil Tomaža ob premoženje. In ta Tomaž postane nekaj zli duh Topolščakov. Vse vidi, za vse vé, povsod ga zasleduje. Tudi oni usodni večer je zasledoval Topolščaka — in mu pozneje ukradel testament. Le-ta pravo sluteč, najne mešetarja Klandra, naj Tomažu zopet izmakne testament — za vsako ceno. Klander preskrbi to — a pri tem Tomaža malone ubije.

Topolščak sprejme iz rok najetega roparja okrvavljeni testament. Slabo prikriva svoje zadovoljstvo s Klandrovim činom, očita hudodelcu, da mu ni velič storiti hudodelstvo

meta. Tometa le kažejo, Smovca pa imajo pripravljene za župana. Nobeden naj ne verjame sladkim obljubam Smovčevih in Brencetovih ljudi. Volite take može, ki jih poznate, da so pošteni!

Pri volitvah se ne bode šlo za vero, temveč za gospodarstvo občine. Kaj koristnega so sedanji občinski gospodarji naredili? Ali imajo kaj pokazati? K večjemu lahko pokaže kaj Smovec, ki se hvali, da vsako leto dene na stran en tisočak. Ali ga tudi vi davkoplačevalci morete djati? Zato pa le proč s temi občinskimi gospodarji, ki so delali le za svoj žep! Druge može v odbor namesto Smovca, Golarja, Zajca, Polenca, Matjaža in drugih takih kimovcev. V odboru naj ostanejo pa taki, ki so vredni vašega zaupanja. Ne bojte se za vero! Vera nima opraviti z občinskimi volitvami prav nič. Kdor vam to reče, se laže. Ako bi vera imela kaj opraviti z občinskimi volitvami, bi pa ne bilo treba cerkvene oblasti. Volitve so posvetna reč, kraljestvo od tega sveta. Kristus pa je rekel: Moje kraljestvo ni od tega sveta. Čemu se mešajo sedaj duhovniki tako v volitve?

Možje volilci, opominjamo vas na vašo moško čast, da pridete vsi na volišče, omahljiveci naj ostanejo doma, na volišču pa vsi oddaste glasove za naše može. Ako pridete polnoštevilno na volišče, naredili bode konec paševanju Smovca in vso občino bode rešili tiste more, ki leži na občanah. Povrnili se bode toliko zaželjeni mir v občino. Ako pa bodo zmagali Smovčevi in Brencetovi ljudje, nadaljevalo se bode rogoviljenje in preganjanje v občini. Kakor si bode postlali, tako bode spali.

Medvodske občine volilci.

Gorenjci, ven z mlekarskimi zadrugami!

Dannadan se govori in tarna, da kmetu ni več obstanka; upravičeno je govorjenje, da mora kmetski stan propasti; da je blago, katerega je kupiti, vedno dražje; žito, ki se ga proda, cenejše; resnica je, da so davki vedno višji in višji, a dehodkov ni. Hudo je za delavce, ker ali se selijo iz dežele in države, ali pa gredo v mesta in tovarne, kjer dobe boljše plačilo in lažje delo. Vse to je

Pozneje pa, boječ se, da ne bi Tomaž vendar-le okreval in obdolžil njega kot ubijalca, poskusi sam dovršiti delo Klandrovo in z lastnimi rokami zadaviti na pol mrtvega reveža — a pri tem ga zmoti lastni sin Andrej. Vendar se zopet nekoliko umiri, zanasaja se na testament, ki ga ima zopet v rokah. Ne ve pa, da sta bila skupaj pravi testament in njegov zapisek in da je bil malo prej izročil Tomaž en izvod — slučajno izvirnik — Brnotovem Gotardu s pozivom, naj to ponese k sodniji, da si reši Metko — svojo izvoljenko. Le izpisek je torej prišel Topolščaku zopet v roke.

Vrlo dramatičen je boj, ki ga bje Topolščakov sin Andrej s svojim očetom, hotoč ga spraviti zopet na pravi pot — a zaman.

Na dan poroke, predno se odpeljejo svatje k poroki, pride v hišo zopet sodnik zaradi napol ubitega Tomaža in temu pokaže Topolščak dozdevni testament, a sodnik mu ga vzame s hudomušno opazko: «Ali se ženite

resnica! Nasprotno je popolnoma res, da mi kmetje gospodarimo po večjem tako kakor so naši predniki pred sto in več leti.

Včasih je imel kmetovalec doma vse: platno, živež, krojača, črevljarja, poceni delavce i. t. d., davki so bili veliko manjši in če je slučajno zmanjkalo denarja, šel je v gozjd in prodal nekaj lesa. Sedaj ni več tako! Časi so se izpremenili, platnene obleke ne nosijo, rajši kupljeno blago, katero ni tako trpežno. Kave niso poznali, sedaj se kuha v vsaki hiši; gozdi so pa goli, da se dobe po nekaterih krajih komaj potrebna drva za kurjavo.

Po vsem tem bi človek vprašal, jeli izhod iz te stiske; jeli pot, da bi prišel kmet v boljše blagostanje? Da, je; imamo jo! Kar najlažje izkoristimo in nam donaja največ dohodka, je živinoreja v zvezi z mlekarstvom. Po krajih, kjer imajo mlekarske zadruge, kjer so kmetje v njih združeni, dobe lepe denarje za mleko, katero pošiljajo v mlekarno. To je veliko vredno! Kakor n. pr. uradnik dobi v začetku vsacega meseca denar kot mesečno plačo, tako dobe tudi kmetje koncu vsacega meseca gotov denar za mleko. Tega dosedaj niso poznali. Nekaj denarja je dobil kmet, ko je prodal žito, ali mogoče kakega vola, katerega je moral več let rediti in končno še spitati, a tisti denar je hitro pošel, izgubil se je kakor dim in kmet, ki se je trudil celo leto od zore do mraka, bil je čisto suh. Pri tem velja, da se mora kmet sam združiti, da si mora sam pomagati, ker nihče drugi ga ne bo silil v to. Država skrbi, da ima nastavljene zato posebne strokovnjake, da svetujejo in pomagajo ustanavljati mlekarske zadruge. Ti strokovnjaki gredo potem vsem ljudem na roko, posebno še, da nasvetujejo poštene odjemalce mlečnim izdelkom. Naša kranjska dežela šteje že nad 60 mlekarskih zadrug, pred vsem se odlikuje po številu in dobrem uspehu Notranjska; veliko stevilo jih je v brdskem in kamniškem sodnem okraju. Kar se tiče ostale Gorenjske, če izvzamemo Bohinj, jih pa še ni mnogo. Koliko je še tu dela! Taka zadruga deluje ljudem v korist, če je ustanovljena na zdravi podlagi in v rokah poštenih, za splošni blagor vnetih mož. Če lega ni, potem je boljše, da je ni. Uzigalica je koristna v roki pametnega, odrasčenega

na to?» Mej tem pride med svate mešetar Klander, začne prepir in konečno izda, da je on pobil Tomaža, podkupljen od Topolščaka. Prihiti tudi Brnotov Gotard in prinese izvirni testament. Razjasni se vse. Brnotova rojenka Metka je hči onega pri Topolščaku umrlega tučca in Tomaževe hčere Jerice, koja je bil pred leti odgnal Topolščak v svet. Topolščak prizna svoj zločin. Tomaž odpusti Topolščaku vse in Metka prosi sodnika, naj ne kaznuje strica prehudo. Tudi Andrej se spravi z nesrečnim očetom, vzbujajoč v njegovem srečupanje ob pogledu na vzhajajoče sonce.

Priznati moramo, da je dramatisiranje Krsnikovega dela uspelo izvrstno. Seveda je dramatik na njem izpremenil marsikaj, izpuštil mnogo, a dodal še več in nikakor ne na kvar svojemu delu. Igro preveva vseskozi pravi narodni duh in nastopajoče osebe so v resnici načrtane v vseh kretnjah in besedah, kot živi originali iz srede kmetskega življenja one dobe. Osobito ta stari Topolščak. Nad

človeka; če jo poseduje otrok ali slaboumnež, povzroči lahko največjo škodo.

V vsakem kraju je gotovo kak napreden gospodar, ki bi rad delal na polju kmetijskega združevanja, pridobi naj si še druge posestnike za to misel, posebno pa učiteljstvo, kajti za knjigovodstvo in korespondenco mora biti tudi popolnoma vešč človek zraven. Če pri pogledu na delovanje sedaj obstoječih mlekarških zadrug, jih vodijo po večjem učitelji, če jih še celo ustanovili niso. Da bi prišli ljudje v škodo, kakor so že večkrat, se ni bati, ker se mlekarške zadruge sedaj ustanavljajo z omejeno zavezo, t. j. član vzame za vsako kravo, od katere napove mleko. majhen delež in za slučaj izgube stoji dober le z dvakratnim deležem, dočim so starejše zadruge, posebno takoimenovana kmetijska društva ustanovljena z neomejeno zavezo, t. j. član jamči ali dober stoji za škodo ali izgubo z vsem svojim premoženjem. Kjer je toliko jamstva, tam kaki brezvestneži ali bahachi naprtijo članom ogromen dolg. V več krajih so imeli že žalostne izkušnje na ta način, od nekaterih se pa tudi le slabo sliši. Zato so pa drugod ljudi oplášeni in ne zapajo takim koristnim napravam.

Mi pa trdimo še enkrat: prav osnovana in dobro vodjena zadruga mnogo koristi kraju, kjer deluje.

Vprašal bode morebiti kdo, kje bi dobil natančno pojasnilo, kako osnovati mlekarško zadrugo in navodila za vodstvo? Obrne naj se na c. kr. kmetijsko družbo v Ljubljani, gotovo bode vse potrebno ukrenila in pojasnila, kar jo treba vedeti. Saj ona je zato, da svetuje in pomaga kmetom.

Mnogo imamo še zakladov, kmetje, katerih ne znamo najti, a prisilila nas bo potreba, da jih najdemo in dvignemo? En tak zaklad imamo v mlekarstvu! Maslo se spravi lahko v denar, mleko dobe kmetje še nazaj v uporabo. Ne moremo si kaj, da ne zaključimo tega spisa z naslovnimi besedami: Gorenjski kmetje, ven z mlekarškimi zadrugami!

—n—

Dvakrat dá, kdor hitro dá!

Tega načela menda ne poznajo naša šolska oblastva napram učiteljstvu.

propadom stoječi vaški veljak, kojega bog je bogastvo, kojemu življenski pogoj je, češčen in uvaževan biti od vseh ljudi, znal je dolgo časa prikrivati svoj obupni položaj pred vsem svetom, vedno koprneč po rešitvi svojega ugleda — podleže prvi skušnjavi — in postane tat, zločinec. A s strahovito naglico pada zaradi tega zločina vedno globokeje, ne straši se niti več ropa, niti celo umora! Obudi se vest v njem, a prepozno. Zapade pravici. Vso odurnost njegovega značaja ublaži nekoliko šele s svojim zadnjim nastopom. Prav tako dobro je takorekoč izklesan Tomaž. Topolščak je njegov sovražnik izdavnica. Prenal mu je hčer edinko, spraval ga ob premoženje. On pa se obesi nanj kot maščevalna usoda. Kakor senca mu je za petami in spozna ves položaj svojega sovražnika; zalezuje ga, spletkari proti njemu in ne neha, dokler ga ne uniči. A ko je borba končana, in ga vidi uničenega pred seboj in čuteč ledeni dih bližajoče se smrti — odpusti mu vso storjeno krivico.

V seji dne 24. novembra leta 1905 (reci štiriindvajsetega novembra) 1905 je sklenil naš deželni zbor, naj se učiteljem, ki imajo rodbine, dovoli 25 % draginjska doklada. Že sklep samnasebi je žaljiv za učiteljstvo, ker dosedaj se ni bilo slišati, da bi bili odmerjali zvišanje plač po tem, je li uradnik oženjen ali neoženjen. Saj duhovniki niso oženjeni, a se jim bodo plače zvišale kar za deset milijonov. Pri zvišanju plač uradnikom i. t. d. se je le reklo: ti ljudje imajo premajhno plačo, zvišajmo jim jo za toliko in toliko in konec je bil besedi. — Pač so tudi slučaji, ki so podobni draginjskim dokladam. Kak magnat, ki ima slučajno oženjenega hlapca, reče: no, hlapec je oženjen, ima družino, dam mu torej kake ponošene hlače kot miloščino. Ta draginjska doklada je le neka miloščina, s katero hočejo učiteljstvu zapreti usta. A ne bode slo, Janez iz Ovijačeve hiše!

Najlepše je pri vsej stvari to, da so vse stranke priznale potrebo zvišanja, priznale pa tudi, da učiteljstvo dela uzorno in dosega najlepše uspehe, in da mu ni mogoče izhajati s sedanjimi plačami, potem se je pa sklenilo, ne zvišati plač, ampak dati največjim revežem nekaj — miloščine. Da je to istina, dokaz temu, da neoženjenci ne dobe vinarja, samo zato ne, ker niso oženjeni, pa naj svoj posel izvršujejo še tako vesno in uspešno.

Šustersič je dokazal, da dežela nima denarja. Čemu je obstruiral, da deželni zbor ni zvišal naklad, vsled česar so Ceconi in drugi taki tiči odnesli stotisoče iz dežele, ki bi jih bili morali plačati, ako bi se bile zvišale naklade, ko se je gradila nova železnica.

Če bi bil Ceconi kaj kavalirja, bi bil dal vsakemu izmed katoliških poslancev nekaj tisočakov za trudopolno obstrukcijo. Šustersiču pa naj bi bil kupil kako graščino ob novi železnici. Toliko o našem deželnem zboru.

Sedaj se hočemo baviti pa z izvršilnimi organi, kateri imajo te imenitne doklade, ki nimajo para v zgodovini, tudi izvršiti. Ta miloščina je bila namenjena kot božično darilo bednemu učiteljstvu. A minul je že en božič, pa je še ni; bliža se velika noč — o draginjski dokladi ni ne duha ne sluha — morebiti dobi učiteljstvo za božič leta 1906 to preimenitno darilo.

Andrej Topolščakov je plemenit mladenič. Poln je ljubezni do bližnjega, do svojih rojakov; z delom hoče pomagati očetu in rojakom — a oče ga podi nazaj v semenišče. Oče nasilnik, sin odločen; vname se borba med njima. Sin, spoznavši propalost svojega očeta, se obrne žalosten od njega, hoteč zapustiti rojstno hišo. A, ko leži oče na tleh, pod težo lastnih pregreh, stopi mu na stran kot zadnja in edina opora, bodreč ga z nado v prihodnost.

Tudi ostale osebe so se posrečile pisatelju. Ne da se tajiti, da se nahajajo v igri tupatam nekatere nejasnosti, bodisi glede razvitka dejanja, bodisi glede karakterizovanja oseb; da je kak značaj tupatam nekoliko pretiran, in da bi se bilo lahko tupatam kaj izpustilo, brez škode za splošni utis, vendar — to ponavljamo — radi priznamo pisatelju, da se mu je delo izvrstno posrečilo.

Cena izvodu K 1'40, po pošti K 1'50.

Dvakrat dá, kdor hitro dá, si misli naš deželni šolski svet, kadar vzdigne svojo kruto roko, da zada udarec ubogemu učitelju-trpinu, ki gospodi ni po volji. Da takrat je pri deželnem šolskem svetu časa dovolj na razpolago, da učitelja tem preje zadavi. Kmalu pa bodo minuli že trije meseci, odkar je bil storjen sklep v deželnem zboru, a o draginjskih dokladah ni ne duha ne sluha. Zakaj tako? Gospoda so siti, tako siti, da spe kakor kača, ki je požrla svoj plen. Kaj ji mar bore učitelj? Saj mu dajo dan za dnevom raznih navodil, kako naj pokončuje hrošče, kako naj skrbi, da kak otrok ne bode vrgel kakega kamna in tako dalje. Da pa ne bomo delali nikomur krivice, konstatiramo, da so oblastva res že delala, da se uredniški sklep deželnega zbora. Že čez mesec dni (kolika hitrost), je dobilo učiteljstvo poziv, naj dokaže, da je oženjeno, kje in kdaj je bilo poročeno, kako stari so otroci. Ko je učiteljstvo doprineslo ta dokazila, je zopet čez mesec dni priromal ukaz, naj učiteljstvo naznani, kje se njegova deca sola, kakor bi bila draginjska doklada odvisna od tega, jeli obiskuje učiteljev sin gimnazijo ali realko, prvi ali drugi razred ljudske šole i. t. d. Ako deželni šolski svet iz nabranega materijala ne more spoznati: da otrok, če je dokazano v podatkih, ki je star 6 let, še ni preskrbljen, potem uboga dežela, ki jo vladajo taki ljudje. Saj vendar vé neki gospod pri deželnem šolskem svetu, da celo taki fantiči, ki po Gorenjskem razbijajo table s slovenskimi napisi, niso preskrbljeni, dasi bi že lahko služili kot hlapci. Ali hočete, da govorimo jasneje? Saj bi včasih moral se oče kakega glavarja poslati s svojim sinom vauha, da ne bi povozil kake ženske ter bil s tem kaznovan, da bi ga pomaknili od glavarja do vladnega svetnika. Pa vrnimo se zopet k stvari! Dne 13. januarja, torej že skoro čez dva meseca, je deželni šolski svet zopet razpravljal o draginjskih dokladah ter določil 7 točk (spominjamo se pri tem 7 suhih krav egiptovskih), po katerih se ima postopati pri rešitvi draginjskih doklad. Najbolj imenitni izmed teh točk sta točki 5. in 7. V peti se zaukazuje, da mora učitelj dati potrditi župnemu uradu, da njegova zakonska zveza še obstoja i. t. d. Škoda, da so pozabili na babice, ki naj bi vsaki mesec potrdile, da je učiteljeva žena še sposobna svojega moža razveseliti s prftastkom v družini. To bi bila prava natančnost, kakršne so vajeni naši birokratje. Ljudje, ki so izumili to, zaslužijo, da se njih spomin ovekoveči za vedno.

Najbolj smešna pa je točka 7., v kateri se naroča davkarjam, naj naznani, kateri učitelj še ni dvignil zapadle mesečne obroke draginjske doklade. O, ti sveta nedolžnost! Kakor čujemo, naše učiteljstvo že za tri mesece ni potegnilo tiste famozne draginjske doklade, namreč za december 1905, januar in februar 1906, pa jo menda še za več mesecev ne bode, kakor kaže hitrica deželnega šolskega sveta, ker vsaki dan pričakuje učiteljstvo, da bode moral vsak učitelj izkazati se, ali kupuje sinu klobuk št. 51, 52 ali 53, dalje ali imajo otroci črne ali sive ali rjave oči i. t. d.

Torej davkarje naj bodo poročale, kateri učitelj dva meseca ni dvignil draginjske doklade. Ne, gospoda, ki ste presita, to je prehud poper! Takih burk ne uganjajte z

našim vrlim učiteljstvom, drugače se zna pripeluti, da bode to isto učiteljstvo povedalo ljudstvu, da se mesto z delom, bavite v pisarnah z neslanimi dovtipi in burkami. Saj še vi, ki imate skoro desetkratne plače, dvignete vsaki mesec dijet takoj, ko je plačljiv. Potem naj do skrajnosti izstradano učiteljstvo pusti ležati tiste groše po dva meseca v davkarjih. Dajte nam naprej, a ne za dva meseca, ampak za dve leti, pa se ne bomo poplačali dolgov zadnjih let. Človek, v katerega glavi se je porodila ta misel, je moral biti totalno pijan samega šampanjca.

Iz vsega, kar se je godilo v zadevi draginjskih doklad, pa je razvidno, da naša slavna vlada ni prijateljica šolstva, osobito pa ne slovenskega šolstva. Najboljši dokaz, da je vladi ležeče na tem, da se slovensko šolstvo ne razvije na noben način, je to njeno postopanje napram našemu učiteljstvu. Ona hoče na vsak način slovenskemu učiteljstvu pristuditi šolo ter jo s tem vreči ob tla. Slovenec naj bo kuli, v deželo se bodo potem importirali kot uradniki puhloglavi nemški grofje, vitezi in barončki, ki nimajo niti toliko soli v glavi, da bi se naučili našega jezika. Učiteljstvo je važen faktor, ima veliko moč, škoda, da je ni začelo rabiti že prej bolj odločno, da bi odprlo ljudstvu oči, potem bi tem privranci bilo že davno odklenkalo, da bi morali pobrati šila in kopita in jo popihati »in das Land der Tugend und Gottesfurcht«.

Upamo, da se bode vrlo učiteljstvo krepko odzvalo temu ironiziranju od strani šolskih oblastev.

Dopisi.

Iz Kamnika. Prvo slovensko pevsko društvo »Lira« priredi veliko pevsko veselico dne 18. svečana 1906 v prostorih čitalnice v Kamniku. Vspored: 1. Viktor Parma: »Amaconke«, koračnica za klavir. 2. * * * »Zabje regljanje« velika kantata za moški zbor v kostumih s spremljevanjem klavirja. 4. V. Parma: »Triglavske rože«, valček za klavir. 6. Trnovski: »Vandrovske kure«, pojo tri kure v kostumih s spremljevanjem klavirja. 6. Roman Nejedly: »Seja mestnega starešinstva« opereta za moški zbor s spremljevanjem klavirja. Osebe: Župan. — Prvi in drugi starešina. — Pisar. — Brič. — Starešine in ljudstvo. Godi se v Kamniku, ko so bili še Pikalajovci na krmilu. — Začetek ob sedmih zvečer. — Vstopnina: Sedeži od 1. do 3. vrste po 1 krono, ostali sedeži po 80 vin. Stojišča po 60 vin. — Obleka promenadna. — Pri plesu svira godba na lok. — K veseli zabavi vabi odbor.

Loške novice.

— Koncert narodne čitalnice v Škofji Loki, vršec se minulo nedeljo, pokazal je dovolj jasno, da je začela čitalnica novo, svežo življenje. Vstopile so v delokrog tega društva osebe, katerih imena nam jamčijo z vso gotovostjo, da bo čitalnica vsestransko napredovala in se kot odlično društvo ohranila na površju. — Še pred osmo uro je bilo zbrana mnogo odličnega občinstva v krasno dekorirani čitalnični dvorani. Osobito okusno opremljen je bil pevski oder: v ozadju razvita društvena zastava, ob straneh pa med

svežim zelenjem podobi Vodnika in Prešerna. Koncert je otvoril mešan zbor, broječ do 40 pevcev in pevk, z A. Foersterjevo »Domovino«. Nato je nastopil burno aklamiran operni basist gosp. Julij Betetto. Pel je P. Čajkovskaja arijo kneza Gremina iz opere »Onjegin«. Izrazimo se kratko. Večina navzočih se ni imela prilike naslajati se ob prekrasnem petju tega mladega umetnika. Njegov močni, tako zelo obsežni in nad vse čisti in simpatični glas je torej, kar je bilo samoobsebi umevno, naravnost začaral občinstvo. Po izpeli ariji je nastala tišina v dvorani; hipoma se je pa dvignil vihar frenetičnega ploskanja in burnih živio-klicev dičenemu umetniku ni bilo ne konca ne kraja. Nastopil je še v B. Smetanovi: Arija Kečala iz opere »Prodani nevesta« in zapel konečno večnolepo skladbo F. S. Vilharja »Mornar«. V znak vseobčnega priznanja in zahvale za njegov očarajoči nastop, je bil izročen gosp. Betettu krasen šopek. Sodba strokovnjaka se se glasila: ljubljanska slovenska opera še ni imela takega basista. In s tem je povedano več kot dovolj. — Vse točke, katere je prozivajal g. Betetto, spremljal je na klavirju s pravo virtuozno g. Oskar Dev. Da so bile tudi mešani zbori g. Deva kaj eksaktno in fino čuteče prednašani, je umevno. Koncert je zaključil veliki A. Foersterjev zbor s spremljevanjem na klavirju: »Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesmi«. Gospica Lina Galeari je s finim občutkom spremljala zbor na klavirju. Ko so majestetično zadoneli burni sklepní akordi tega mogočnega zbora, tedaj je bilo občinstvo do skrajnega navdušeno in ni stedilo z živahno pohvalo g. Devu in po njem tako vrlo izvežbanemu zboru. — Med številnim občinstvom zapazili smo osobito mnogo dragih gostov iz Kranja, med temi tudi zastopnika dičenega »Gorenjskega Sokola«. Oddelek slavne meščanske godbe iz Kranja je prav pridno sviral. Ples, ki je bil kar najštevilnejše obiskan, je rano v jutru zaključil ia zares prekrasno uspeli koncert.

— Občni zbor prostovoljnega gasilnega društva v Škofji Loki ima svoj občni zbor jutri v nedeljo 18. t. m. ob pol 4. uri popoldne v dvorani gasilnega doma.

— »Slovensko bralno društvo v Škofji Loki« priredi jutri 18. t. m. veselico v društvenih prostorih. Uprizori se narodna igra v petih dejanjih »Rokovnjači«. Svirala bo škofjeloška godba na lok. Vstopnina: Sedeži I.—III. vrste po 1 K; sedeži III.—VI. vrste po 80 h; ostali sedeži po 60 h; stojšča po 40 h. P. n. člani plačajo polovico. Začetek ob 7. uri.

Novice iz medvodske in sorške okolice.

— Volitve so pred durmi. Pomarančar leta okrog, da ga je vedno videti na cesti. Kam so zašli oznanjevalci miru in ljubezni?

— Smovec bi rad tožil »Gorenjca«, ker mu pošteno stroji njegovo kožo. Ako hoče častiti voča Smovec imeti še daljši nos; naj le toži, bode videl, bode videl, da mi vse lahko dokažemo.

— Na naše očitanje tedaj ne upa tožiti, čepravno smo mu že oponesli vse nje-

gove grdobije, pač pa išče drugod prilike, da koga toži. Svojo svakinjo je tožil, ker mu je rekla baje »sivc«. Smovec je v reznici že siv, vendar je razžaljen, če mu reče ženska »sivc«. Zato toži. Ne upa pa tožiti, kar smo mu očitali o mejnikih, smrekah, babah i. t. d.

— Kaplana Brajca so volitve že tudi vsega spravile iz uma. Na Ladijo je šel maševat, pa je pozabil doma hostijo. V ponedeljek je šel poročat, pa je pozabil doma poročno knjigo. Tako je ves zamišljen v same volitve. Otrpal bode popolnoma, če bi kaj dalje še trajala agitacija za volitve.

— Župan v Stradeževi vasi je gospod Žlobudra. Sedaj ima ta zlahtni gospod dosti opravila z agitacijo. Šivanka počiva, in gospod župan iz Stradeževe vasi kažejo ljudem svojo zgovornost.

— Selška žaba bože počila, tako se okrog daje. Mar naj bi za svoje gospodarstvo bolje poskrbela ta živalica.

— Smovčeva stranka se žvali, da bodo prišli jim na pomoč pri volitvah volilci iz Godešic, Reteč, Podreč, St. Vida in drugih vasi in tujih občin. Mi istim volilcem v teh vaseh rečemo, da bi nas bilo sram, če bi šli v tujo občino pomagat do zmage takemu človeku, kakor je Smovec in preški župnik. Radovedni smo zato, kateri možje drže tako malo naše, da bodo prišli v našo občino delat zgago.

— Ali je neki »vahtmajster« Mak slep, da ne ve, da znani Šemic, Franc Alič iz Ločnice, ki kuha »kolomaz« (šmir), goljufava ljudi, ker kuha svojo žlindro iz kolofonije in krop zraven priliva. Davka tudi ne plačuje nobenega, čepravno mu nese ta kupčija več stotakov. Mak ne vidi Šenica, ker je klerikalec. Imel je ta Šemic tudi žago tri leta brez patenta. Ko pa je prevzel sedaj žago Matevž Šemic, ki ni klerikalec, je moral pa takoj plačati baren in vzeti patent. Mak dela popolnoma pristransko. Šemic je tudi pričal proti Kreku in Govejeku. Zato bode že še videl, kaj pride.

— Sv. Katarinski župnik se je silno ujezil na »Gorenjca«, ker je pisal, kaj je pri spraševanju govoril možem. Ta župnik zares hoče, da bi njegovi župljani bili tako neumni, kakor ovce ali backi in da bi povsod bežljali, kamor bi jih napodil.

— Žlobudra je hodil agitirat po Pungartu. Upal pa ni iti v vse hiše in še okoli teh, kamor je šel, je hodil kakor maček okoli vrele kaše. Gosteče in Draga so mu pa kar smrdele. Saj pa v teh vaseh tudi res ni za Brajca in Žlobudro.

— »Ta suho« dajejo kaplanu Brajcu skoro vsi, ki prinesejo h krstu. To je posne-manja vredno.

— »Smrdoljub« v zadnji številki prav po otročje laže. Pravi, da se je Smovec odpovedal županstvu. Če se »Smrdoljubov« dopisnik z imenom oglasi in podpiše, mu pokažemo pismo, v katerem pravi sam Smovec: Jaz sem še župan in bodem tudi ostal. »Smrdoljub« samo laže, zato se nič ne čudimo, če ga Brajce priporoča ljudem. Zastonj tedaj Brajcev trud, »Smrdoljuba« in »Slovenca« so ljudje spoznali, da znata lagati, zato jima ne verjamejo. Kdor verjame tema listoma, je neumen ali pa hudoben.

Tedenski politični pregled.

Iz državnega zbora. Državni zbor je sprejel — kakor smo že zadnjč poročali — zakon o pokojninskem zavarovanju privatnih uslužbencev. Zavarovali se morajo vsi zasebni uradniki, ki so dopolnili 18. leto starosti in ako niso prekorali 55. leta, ko stopi ta zakon v veljavo. Nadaljni pogoj je, da ima taka oseba najmanj 600 kron letne plače. Vladni načrt določa tri plačilne razrede. Odsek je razdelil zavarovance v šest razredov, in sicer: 1. z letno plačo 600 do 900 K; 2. z letno plačo od 900 do 1200 K; 3. od 1200 do 1800 K; 4. od 1800 do 2400; 5. od 2400 do 3000; 6. z letno plačo nad 3000 K. V to plačo pa se vštejejo tudi stanarine, aktivitetne in funkcijske doklade ter doklade, dohodki «in natura». Za stanarino se odmeri 15% plače, za prosto stanovanje s kurjavo in svečavo 20%, s hrano 33-3%. Darila se vštejejo, ako iznašajo tretjino redne plače. Vlada bode naredbenim potom izdala natančnejše določbe. — Po par burnih obstrukcijskih debatah je prišel parlament zopet v svoj mirni tok, tako da reši že najbrže te dni rekrutni zakon; ako se to zgodi, predloži vlada volilno reformo. Po volilni reformi bo drugo branje trgovinskih pogodb.

Da se izvede volilna reforma, je cesarjeva odločna volja. Tako je govoril te dni nadvojvoda Franc Ferdinand nekemu moravskemu veleposestniku.

Nemška nasilnost na Dunaju. Nemci so hoteli preprečiti Stritarjevo slavnost na Dunaju, katero je priredila na čast svojemu častnemu članu, slovenskemu pesniku Stritarju, «Slovenija» povodom njegove sedemdesetletnice. Policija je preprečila nasilstvo, zaprla 22 oseb. Vozove so Nemci napadali ter jih obmetavali s kamenjem in snegom. Policija je morala vsak voz spremiti do vhoda. «Odlivali» so se pri tem tudi nekateri nemški poslanci. Slavnost pa je uspela sijajno ob veliki udeležbi.

Agrarci na Češkem so pri volitvah za deželni kulturni svet v češki in nemški skupini popolnoma zmagali. Mladočehi in nemški liberalci so propadli. To je značilno znamenje za prihodnje državno- in deželnozborske volitve.

Ograki dogodki. Iz Budimpeste se poroča, da se v ponedeljek razpusti ogrski državni zbor in da bo bivši domobranski minister general Nyiri imenovan kraljevskim komisarjem. Pri avdijenci grofa Fejervaryja dne 14. t. m. se je sklenil razpust ogrskega državnega zbora. Baron Fejervary ostane na Dunaju, da se določijo odredbe za razpust parlamenta in za brezparlamentarno vladanje. Cesar izroči ministrskemu predsedniku tri lastnoročna pisma: z enim se skliče ogrski državni zbor na ponedeljek, dne 19. t. m. z drugim se državni zbor razpusti, a s tretjim se imenuje general Nyiri za kraljevega komisarja ter se mu dajo nakazila, kako mu je postopati, ako bi hotela opozicija protestirati proti razpustu ali ako bi hotel kateri poslanec govoriti.

Ruski dogodki. General Kaulbars v Odesi je izdal naredbo, po kateri se s smrtjo kaznuje vsak upor in prodaja orožja v gubernijah Kerzon, Kijev, Odesa, Beravalija, Jeka-

terinoslav, Tavrída in Sevastopolj. — Polovica zaradi upora «Potemkina» obtoženih mornarjev bo oproščenih. — Generalni poročnik Pantelejev poroča iz Cernigora, da se kmetje pomirujejo. Veleposestniki v poltavski guberniji so prosili, naj ostane še v veljavi vojno stanje, ker je v guberniji jako razširjena revolucijska organizacija. Kmetje plačujejo zopet davke in vračajo posestnikom oropane stvari. — Na dejati se je, da admiral Čuknin ozdravi, krogle, ki so prodrle skozi prsi in desno bedro, niso poškodovale plemenitih delov. Za sedaj se ne izvrši nikakih operacij več. — Gosudarstvena дума dobi častno stražo. V Tavrijskem dvorcu, kjer bo imela zasedanje ruska дума, bo nameščena častna straža 200 kozakov.

Na Francoskem popisujejo cerkveno premoženje. Nekateri duhovniki so izrabili to priliko, da so nahujskali ljudi proti državnim organom. Zaprli so tudi nekaj hujskujočih duhovnikov. Vsled tega je prišlo že tudi do protiklerikalnih demonstracij. V Saint-Cloudu je 200 oseb pobilo okna v škofiji, udrla potem v cerkev ter jo precej razdjalo; neki Marijin kip so vrgli v reko.

Maročanska konferenca. Vse vesti o konferenci v Algecirasu se strinjajo v tem, da je prišlo tam do jako ostrega prepira med Nemčijo in Francijo, ki zna postati usodepolnega pomena. Gre se zaradi policije. Nemčija zahteva mednarodno policijo, česar pa Francoska na noben način ne more dovoliti, če noče, da izgubi sploh ves upliv v Maroku.

† Janko Majdič.

Nihče ni hotel verjeti, ko se je minuli ponedeljek dopoldne po 10. uri bliskovo razširila po našem mestu pretresljiva novica, da je nagloma umrl veleposestnik in veletrgovec g. Janko Majdič. Pa kdo bi si bil mislil kaj takega. Saj je bil prejšnji dan v nedeljo popoldne še na Sv. Joštu, kjer je v veseli družbi imel navdušene govore in bil izredno dobre volje. V ponedeljek zjutraj je tožil še svojemu očetu v domači prodajalni, da mu je zelo slabo, nakar ga je oče spravil v posteljo. Došli zdravnik mu ni mogel pomagati ničesar drugega, kakor konstatirati smrt, ki je nastopila z otrpnjenjem srca.

* * *

Jankota ni več med nami. Daširavno mož v najlepših letih — bil je jedva star 36 let — ugrabila nam ga je kruta usoda pravkar v času, ko bi ga večkrat krvavo potrebovali. Bil je živahnega temperamenta, zabaven družabnik, odkrit značaj, prijazen in tljuden napram vsakomur. Podnevi je skoro ves čas prebil v svoji trgovini, katero mu je njegov oče šele pred kratkim izročil z vsem svojim gospodarstvom. Svojo trgovino je vodil v velikem štilu. Omenjeno bodi, da je pošiljal gorenjske domače pridelke na Nemško, v Italijo, na Francosko, gobe celo v Ameriko. Bil je silno agilen in podjeten ne le kot trgovec, temveč posvetil se je tudi z vso vnemo narodnemu in gospodarskemu delu mesta Kranja. «Kreditno društvo v Kranju» izgubi z njim svojega

prvega zaslužnega predsednika, istotako tudi podružnica slovenskega planinskega društva za kranjski okraj. Kot strasten hribolazec je mnogo pripomogel, da se je v Kranju tako razvil ta zdravi in koristni sport. Zadnji čas se je zelo trudil, da bi se skoro uresničila zgradba planinske koče na Stolu. Deloval je tudi kot občinski odbornik in se je kot tak vedno zanimal za gospodarski napredek mesta Kranja. V tem oziru je bil eden najdelavnejših občinskih odbornikov. Pokojnik je bil načelnik policijskega odseka in upravni član mestne hranilnice v Kranju, odbornik tukajšnje narodne čitalnice in okrajne bolniške blagajne. Podpiral je ves čas vsa domača in blagotvorna društva.

Narodno-napredna stranka v Kranju ga je po vsej pravici smela pristevati med svoje najzanesljivejše in najzvestejše pristaše. Lahko trdimo, da je v današnjih časih nenadomestljiv in nastala je velika vrzel . . .

Janko Majdič je bil tudi član konzorcija «Gorenjca» in naše uredništvo je dolžno spominjati se ga s hvaležnostjo na tem mestu.

* * *

Kako je bil prerano nam umrli priljubljen ne le pri Kranjcih, temveč tudi drugod, pokazal je njegov velikanski pogreb minulo sredo. Vsi trgovci so iz kolegijalnosti zaprli med pogrebom svoje prodajalne. Nepregledna množica skoro vsega tukajšnjega in okoličanskega prebivalstva je spremila pokojnika k zadnjemu počitku. Zadnjo čast so mu izkazala kot svojemu članu vsa tukajšnja društva; na čelu izprevoda je korakalo gasilno društvo, za njim «Gorenjski Sokol», narodna čitalnica in Slovensko bralno društvo z zastavama, zastopnika meščanske godbe v Kranju, čitalniški pevski zbor, ki mu je zapel pred hišo in ob odprtem grobu v slovo ganljivi žalostinki. Občinski odbor kranjski je bil polnostevilno zastopan, ravnotako upravni odbor kredit. društva, dalje deputacije odborov podružnice slov. plan. društva, mestne hranilnice kranjske in okr. bolniške blagajne. Videli smo dalje zunanje zastopnike, in sicer ljubljanske mestne hranilnice, odbora osrednjega planinskega društva, trg. in obrtne zbornice in trgovskega društva «Merkur», ki mu je kakor tudi druga društva položilo na krsto prekrasen venec.

Ti pa, dragi prijatelj, počivaj mirno v hladni zemlji, pri nas si zapustil trajen in blag spomin!

* * *

Kakor se nam poroča, je Janko Majdič v svoji oporoki, katero je napravil že meseca avgusta m. l., volil krog 4000 K tukajšnji dijaski kuhinji, 2000 K podružnici slov. plan. društva za kranjski okraj, po 400 K naslednjim društvom: «Gorenjskemu Sokolu», narodni čitalnici, bralnemu društvu, meščanski godbi v Kranju ter Glasbeni Matici v Ljubljani; obleko in perilo naj dobe revni dijaki kranjske gimnazije, svojo zasebno knjižnico pa je podaril tukajšnji narodni čitalnici.

Novičar.

Volitve v trgovsko in obrtniško zbornico kranjsko. Prihodnji teden bo našim trgovcem in obrtnikom dana prilika, da izvrše eno svojih najvažnejših pravic. Pred

durmi so dopolnilne volitve v trgovsko in obrtniško zbornico. Trgovski odsek kranjske trgovske in obrtniške zbornice je razdeljen v tri kategorije volilcev. V prvi volilni kategoriji imajo volilno pravico vsi trgovci, ki plačujejo od svojega trgovskega obrta vsako leto po najmanj 350 K pridobnine, v drugi volilni kategoriji vsi trgovci, ki plačujejo na leto najmanj po 30 K ter manj kakor 350 K pridobnine, v tretji volilni kategoriji pa trgovci, ki plačujejo vsaj po 5 K, pa manj kakor 30 K pridobnine. Obrtni odsek ima štiri kategorije. V prvi kategoriji volijo vsi obrtniki, ki plačujejo najmanj vsako leto po 450 K pridobnine, v drugi kategoriji vsi obrtniki, ki plačujejo na leto najmanj 30 in manj kakor 450 K pridobnine, v tretji kategoriji vsi obrtniki, ki plačujejo najmanj 5 K, pa manj kakor 30 K pridobnine. Četrta kategorija je rudarska, v njej volijo vsi rudarski podjetniki, ki od rudarja plačujejo na leto najmanj 5 kron pridobnine. — Dočim je aktivna volilna pravica vezana na kategorijo, tako, da sme volilec n. pr. prve trgovske kategorije voliti samo v tej kategoriji, ne velja to za pasivno volilno pravico, tako da sme trgovec, ki ima aktivno volilno volilno pravico na pr. v drugi trgovski kategoriji, voljen biti tudi v prvi trgovski kategoriji in v tretji trgovski kategoriji. Pač pa je tudi pasivna volilna pravica vezana na odsek, tako da trgovec ne more biti voljen v obrtnem odseku in narobe. Vsaka kategorija voli njej pripadajoče število pravih članov zbornice. V trgovskem odseku ima prva kategorija dva mandata, druga 4 in tretja tudi 4 mandate, v obrtnem odseku ima prva kategorija dva, druga pet, tretja tudi pet, četrta pa dva mandata. Ker pa je pri dopolnilnih volitvah voliti samo polovico članov, voli pri letošnjih volitvah prva kategorija trgovskega odseka samo enega, druga kategorija dva in tretja tudi dva prava zbornična člana, v obrtnem odseku pa voli letos prva kategorija enega, druga tri, tretja dva, četrta pa enega pravega člana. Volitev se vrši javno. Voliti more volilec ali ustno ali tako, da svoje može na glasovnici napisane poda volilni komisiji, ali pa, da s svojim imenom podpisano glasovnico pošlje volilni komisiji ter obenem priloži izkaznico. **Volitev je razpisana na sredo 21. februarja** in volilci imajo najbrž glasovnice že v rokah. Trgovske in obrtniške zbornice, namenjene izključno služiti trgovskim in obrtnim interesom, so za trgovski in obrtni stan gotovo najvažnejša korporacija. Sestava te korporacije je v rokah trgovcev in obtnikov samih, pri volitvah jim jo je določiti. Naj bi naši trgovci in obrtniki važno pravico, voliti v zbornico, ne smatrali samo za pravico, ki se jo lahko zanemari, temveč nje izvršitev za dolžnost napram sebi, napram svojemu stanu! Noben trgovec in obrtnik, ki hoče veljati za zavednega, ne bi smel opustiti izvršiti jo. Za nekakšno merilo zavednih trgovcev in obrtnikov smemo smatrati udeležbo pri zborničnih volitvah. Da bi se to merilo izkazalo častno za naš trgovski in obrtni stan, to je naša iskrena želja, naj pa bi bil tudi uspeh volitve ta, da bi bili izvoljeni možje, vneti in zavzeti za korist in blaginjo trgovstva in obrtništva. Kot take moremo najtopleje priporočati kandidate, ki jih je postavil izvrševalni odbor narodno-napredne stranke sporazumno z zaupniki iz tr-

govskih in obrtnih krogov v Ljubljani in na deželi. To so naslednji gospodje: V trgovinskem odseku: I. kategorija (rdeče glasovnice): Fran Kollmann, trgovec v Ljubljani; II. kategorija (rjave glasovnice): 1. Feliks Urbanc, trgovec v Ljubljani, 2. Viktor Rohrmann, trgovec v Ljubljani; III. kategorija (modre glasovnice): 1. Leopold Fürsager, trgovec v Radovljici, 2. Josip Fajdiga, trgovec v Kamniku. V obrtnem odseku: II. kategorija (bele glasovnice): 1. Ivan Schrey, pekovski mojster v Ljubljani, 2. Filip Zupančič, stavbenik v Ljubljani, 3. Ivan Rakove, tovarnar v Kranju; III. kategorija (zelene glasovnice): 1. Josip Vidmar, dežnikar v Ljubljani, 2. Simon pl. Sladovič, lekarnar v Novem mestu. Za I. in IV. kategorijo obrtnega odseka se ni postavilo kandidatov.

Učiteljicam v Kranju je bila v četrtkovi seji deželnega šolskega sveta imenovana gospica Ida Mally, doslej učiteljica v Predosljih pri Kranju. — Učiteljica gospica Marija Šlajpah v Šenčurju je dobila vsled bolezni dopust; na njeno mesto pride kot suplentka gospica Amalija Keceelj, absolvirana učit. kandidatinja v Trzinu.

Naša olepševalna društva in promet tujcev. Čestokrat naletimo na društvene organizacije, ki so bile za časa njih rojstva in mogoče še mnogo let potem povsem na svojih prostorih in ustrezale svojim prvotnim namenom. Večno valovanje časa, menjava oblik in mišljenja pa je prouzročila otrpnenje v takih organizacijah, mnogokrat pa jih je postavilo iz kurza, — ker se niso pokorile strogemu zakonu narave, da je življenje izpremenjava. Pa ako bi ta trditev tudi ne veljala povsem, — ljudstvo hoče izpremen. Take oblike je potrebno tedaj preliti, vdahniti jim novo življenje in to tembolj, ako to zahtevajo dejanske potrebe. Pred kratkim je zborovalo tukajšnje olepševalno društvo. Zdi se nam, da je za to društvo premalo zanimanja, ako vpoštevamo njega vrli namen Mirno in plodonosno je delovalo to društvo celo vrsto let: skrbelo je za nasade v okolici, izprehajališčih, napravilo nova pota, tako, da slovi danes okolica našega mesta po svoji ličnosti že daleč naokrog. In ravno iz teh uspehov pa se je porodilo novo vprašanje: ako ima naše mesto lepo lego in še lepo okolico, zakaj bi vsega tega ne pokazali tujcu, ki nosi vedno denar pri sebi? Iz raznih poročil je posneti, da širša javnost vendarle uvideva, da se polasča ljudi radovednost in vedoželjnost vedno bolj in bolj da se razteka reka teh potokov križem sveta, posebno tječaj, kamor jih vabijo, kjer jim je pot odprta. Kjer bode to ljudstvo, pusti tudi denar. To so stare pravljice, tako lahko umevne, ali mi Slovenci smo siti, do grla siti in bilo je potreba čudovitega napora, da smo se zganili. Povdarjamo, da mislimo splošno, da ne bo zamere. V Nemcih se pripravljajo in trudijo, da si poiščejo gmotnih sredstev, da se okrepijo gospodarski. Le Slovenec je zadovoljen s svojimi plesnivimi križavci, vse tako, kakor bi nas morala obiliti rdečica sramu, ako bi razkrivali tujcu svojo zemljo. Malo jih je izmed nas, ki vedo, kako lepa in čudovita je naša zemlja, pravi Eldorado, le izrabiti je treba to prednost. Naša misel je tedaj sledeča: Glede na to, da se snujejo ravno sedaj po raznih naših

krajih društva za povzdigo tujkegu prometa, ne kaže, da bi prezrli vse to gibanje. Novo tako društvo pa bi bilo vspricho tolikega števila drugih društev v našem mestu — preobčutno breme in bi morda ne uspevalo. Ali bi ne bilo tedaj umestno, sedanje olepševalno društvo preleviti v društvo za povzdigo tujkega prometa, v čigar področje bi spadal vseeno še odsek za olepševanje mesta? S tem bi se ne omejilo le število društev in itak preobilni narodni davek, ampak tako društvo bi lahko pristopilo že obstoječi zvezi za povzdigo tujkega prometa na Kranjskem in tako bi imelo pravico do podpore ministrstva i. t. d., kakršne dobivajo dozdej le nemški kraji. Ali podpora bi bila najmanjša stvar: promet tujcev bi donasal mnogo lepih dohodkov, o katerih se nam niti ne sanja. To svedočjo nemška poročila. Čemu tedaj naj se steka ves denar požrešnemu Nemcu v žep, dasiravno je pečen on iz tistega testa, kot mi in čigar dežele ne dosegajo naših po lepoti? Prosimo odbor tukajšnjega olepševalnega društva, kakor tudi slična olepševalna društva na Gorenjskem, da uvažujejo naše dobro mnenje in preišesajo stvar!

Železniško ministrstvo je dovolilo deželni zvezi društev za povzdigo prometa s tujci znesek 100 kron.

Štiridneven poučen tečaj o živinoreji, ki ga priredi c. kr. kmetijska družba kranjska, se bo vršil od 19. do 22. februarja o Selcih na Gorenjskem. Pouk se bo vršil vsak dan od 9. do 12. dopoldne v ljudski šoli v Selcih, in popoldne od 2. do 4. bodo praktična razkazovanja v hlevih, na travnikih i. t. d. Pouk bo brezplačen in se ga more udeležiti vsak odrasel kmetovalec, oziroma gospodinja. Udeleženci bodo morali pravočasno dohajati k pouku in se dostojno vesti. Spored predavanja bo naslednji: V ponedeljek, 19. februarja: J. Legvart, dež. mlekarški nadzornik, bo učil naslednje predmete: Živinoreja in temeljni pogoji njenega uspevanja. Plemenjenje, oskrbovanje in krmljenje govedi. Vzgoja in poraba govedi. Razkazovanje hlevov in nasveti za njih zboljšanje, pravilna molza i. t. d. — Prosti razgovori. V torek, 20. februarja: Gustav Pirč, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe, bo učil naslednje predmete: Kaj je kmetijstvo? Kmetijstvo kot obrt, veda in umetnost. Vednostna podlaga kmetijstvu. Redilne snovi v zemlji in v krmi. Gnoj in gnojenje. Obdelovanje zemljišč. Razkazovanje na gnojiščih, na polju in na travnikih. — Prosti razgovori. V sredo, 21. februarja: J. Legvart, dež. mlekarški nadzornik, bo učil naslednje predmete: Zboljšanje hlevov. Prasičja reja. Razkazovanje v svinjakih, v mlekarni i. t. d. — Prosti razgovori. V četrtek, 22. februarja: A. Pavlin, c. kr. višji živinozdravnik, bo učil naslednje predmete: Zdravstvo živine. Prva pomoč pri živinskih boleznih. Pomoč pri porodih. Praktične vaje na živini. — Prosti razgovori. V Ljubljani, dne 10. februarja 1906. Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V tukajšnji dijaški kuhinji se je izdalo v prvem tečaju za 7694 kosil in 7547 večerij 2903:14 K. Podpiranih je bilo začetkom 77, koncem tečaja pa 69 dijakov. Dohodki znašajo 2978:33 K, izdatki za hrano in opravo pa 2975:06 K tako da ostane prebitka 3:27 K

Veselice. Bralno društvo «Triglav» v Radovljici priredi dne 18. svečana ob 7. uri zvečer v prilličnih prostorih radovljiške grajsčine (desno) dve gledališki predstavi. Vs-pored: 1.) «Pomota». Prepustna burka v enem prizoru. Spisal radovljiški Bucek. 2. «Dobro došli! Kdaj pojdete domov?» Veseloigra v enem dejanju. Vstopnina: Prvi

sedeži 1 K, drugi 50 vin., stojišča 30 vin. Člani plačajo polovico. Kdor se hoče zabavati in času primerno nasmejati, je uljudno vabljen. Priredbe «Triglava» so se priljubile občinstvu, zato pričakuje obilne udeležbe odbor. — Veselico prirede diletantje z Dovjega v nedeljo, dne 18. svečana 1906 ob pol 8. uri zvečer v gostilni Rabič v Mojstrani. Vspored: Na željo občinstva se ponavlja veseloigra v treh dejanjih: «V Ljubljano jo dajmo!» Saljivo srečkanje. Prosta zabava in ples. Vstopnina: I. sedež 50 vin., II. sedež 40 vin., stojišče 20 vin. Čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. K obilni udeležbi vabijo najuljudnejše diletantje. — Kmečki zabavni večer bode dne 18. t. m. v staroznani gostilniški dvorani pri Žibertu na Trati. Vabi se vse znanice in prijatelje dobre vinske kapljice. — Domača veselica se vrši v soboto, dne 17. februarja t. l. v gostilni Jakoba Mesarja na Jesenicah. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 60 vin. za osebo. Dame proste. Čisti dobiček je namenjen otroškemu vrtcu za jeseniško občino. — Prostovoljno gasilno društvo na Jesenicah priredi plesno veselico v nedeljo, dne 18. februarja v prostorih gospoda Ivana Krivca. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za nečlane 50 vin., dame proste. Darila se hvaležno sprejemajo v prid društvene blagajne. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor — Tellovadno društvo «Tržiški Sokol» napravi svojo predpustno veselico dne 24. februarja 1906 v gostilni g. Pernetove. Začetek ob 8. uri zvečer. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

S kranjske gimnazije v Kranju. Ker je dobil za II. polletje tekočega šolskega leta profesor Anton Jeršinovič dopust, je nameščen za suplenta učiteljski kandidat Josip Malnar.

Kranjska gimnazija je štela koncem 1. tečaja 348 dijakov (med njimi 3 privatistinj). Prvi red z odliko jih ima 40, prvi red 235, drugi red 61 in tretji red 11. Propadlo je torej približno 21%.

Umrl je na Bistrici pri Trzinu posestnik g. Lovro Aljančič v visoki starosti 83 let. Zadela ga je kap.

Uboj. Dne 12. t. m. dopoldne je delavec Fran Gorta v Hruslici pri Jesenicah svojo gospodinjo Marijo Jeklič, ki ga je že večkrat tožila, s pivovo steklenico udaril trikrat po glavi tako, da se je zgrudila in v eni uri umrla. Gorta se je sam javil sodišču in povedal, da je izvršil uboj v jezi in pijanosti in da ni imel namena ubiti Jekličevo.

Iz Kroke prihajajo v «Slovenca» vsakojake lazi, tako tudi ta o zaroki g. Marije Jalen. «Slovenec» sprejema pač od vsakogar vesti, če so resnične ali pa ne.

Zgradba nove šole. Na Savi pri Jesenicah prično spomladi zidati novo šolsko poslopje za slovensko štirirazrednico. Stavbni stroški so proračunjeni na 60.000 K.

Iz Gradca se nam poroča, da je dne 7. t. m. sprejela graška notarska komora abs. jur. Frana Krisperja iz Kranja med kandidate.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela dne 7. februarja 1906 svojo 168. vodstveno sejo v družbinih prostorih «Narodnega doma». Začetek ob 3. pop. Navzoči: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. Dragotin vitez Bleiweis-Trsteniški, Aleksander Hudovernik (blagajnik), Luka Svetec (namestni predsednik), dr. Ivan Svetina, Ivan Šubic in Anton Zlogar (tajnik). Svojo odsotnost so opravičili odborniki ces. sv. Ivan Murnik, Anton Porekar in dr. Pavel Turner. — Prvomestnik Tomo Zupan spominja se otvorivši sejo nenadne smrti predsednika družbe sv. Mohorja v Celovcu prošla Lamberta Einspieler, ter pozove navzoče, da umrlega voditelja koroskih Slovencev in našega pokrovitelja spomin častijo s tem, da se dvignejo raz sedeže. Istotako sklene družba na njega predlog pozdraviti novovojljenega višjega škofa za Gorico dr. Fran Sedeja. Novi nadškof je istotako že mnogo let naš pokrovitelj. Z ozirom na preveliko riziko pri eventualnem srečolovu, ki ga je predlagal višji učitelj

Srečko Malensek, se ta prirediteljev opusti. Med ostalimi točkami je bila najvažnejša ta, da se je sklenilo v 166. seji za naše svetno šolsko osebje sprejeta pokojninska določila uveljaviti z dnem 1. januarja 1906. Pri tej priliki so se tudi sprejela vsa tozadevna prehodna določila ter so se enotno regurirali prejemki družbinih svetnih otroških vrtnaric, ki bodo imele odslej tudi pravico do petletnic oziroma pokojnine. Potem so se dovolile še nekatere podpore in se je sklenilo pododboru za ustanovni in stavbeni sklad zavoda «Učiteljski dom» v Celovcu odstopiti narodni kolek proti polovični prodajni ceni. Ob 6. uri zvečer je zaključil prvomestnik sejo. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda. V Ljubljani, dne 10. februarja 1906.

Obilo snega je zopet padlo po Gorenjskem dne 12. in 13. t. m.

Kdaj se otvori nova železnica? Proga Sv. Lucija—Gorica in Jesenice—Bohinjska Bistrica se otvori tekom dveh mesecev, druge pa ali 1. julija ali 18. avgusta t. l., pri čemer prihajajo v poštev zlasti zgradbe pri Sv. Andreju v Trstu.

* * *

Žepne robce iz papirja so začeli deliti po solah v Parizu po kitajskem običaju, da bi se tako preprečevalo širjenje jetike. Zdravnik dr. Labbe je rekel, da je ta misel dobra, toda le, ako bodo otroci metali te robce, ko jih obrabijo, v za to določene posode, polne vode; ako pa bodo delali z njih kroglice ter se obmetavali, potem se bo jetika še veliko bolj širila nego po običajnih platnenih robcih.

Dež s peskom je padal v Palermu. Občinstvo se je močno prestrašilo ter videlo najbrže novo šibo božjo. Pesek pa so zanesli veliki vetrovi najbrže iz Sahare.

Župan mesta Prage dr. Srb je podal svojo demisijo. Triletna doba se bliža koncu. Dr. Srb je bolehee, in radi tega je odložil župansko čast. Ker uživa splošno spoštovanje, bi bil najbrže zopet izvoljen. Naslednik njegov bo najbrže sedanjí podžupan dr. Gros.

Vojni davek na Japonskem. Kakor javljajo iz Tokija, je japonski državni zbor po burni debati z 222 proti 125 glasom vsprejel predlog, da se še nadalje pobira vojni davek, ki je bil uveden tekom zadnje rusko-japonske vojne.

Z 80 leti se še ženijo. V Šverinu se je poročil neki učitelj godbe, star 80 let. Te dni pa se je poročil angleški aristokrat 84 letni baron Lawrence z neko gospodično Gugh, ki ima polovico let svojega moža. Obadva pripadata visoki angleški aristokraciji.

Poroka kaznjenca. Na magistratu v Chartres se je poročil kaznjenc Jos. Yung z Marijo Jacquot. S to Jacquotova je imel že 3 otroke. Yung je bil 30 oktobra obsojen na 8 let ječe radi umora. Na magistrat so ga pripeljali orožniki. Tam so mu odklenili verigo, da je bil prost med poroko, in dovolilo se mu je tudi objeti ženo, katera mu je pokazala ob tej priliki svoje zadnje dete, ki se je rodilo, ko je bil že v ječi. Dete je smel vzeti v roke. Potem sta se ločila: ona domov, njega pa so odgnali zopet v zapore.

Med plesom se je zrušil strop v kadetni šoli v Inomostu. K sreči se je to zgodilo med odmorom, ko so se vsi pari sprehajali ob stenah dvorane. Pol ure pred dogodkom je zapustil plesno dvorano nadvojvoda Evgen.

Jeseniške novice.

Sape je zmanjkalo fajmostru Zabukovcu, ker slednji dan bolj uvideva, da še kljub svoji zvezi z Nemci ne dobi občine v oblast. Naša slovenska stranka je v taki premoči, da bi moral Zabukovec prodreti v vseh treh razredih, če bi hotel potem delati po svoje. Morebitna zmaga v dveh razredih mu niti najmanje ne pomaga. Ako zmaga naša

stranka v dveh razredih, je občina naša, če pa prodremo le v enem razredu, smo v toliki moči, da lahko onemogočimo vsako delo občinskega odbora, ki bi hotel delati brez nas ali pa proti naši volji. Toliko stoji torej za nas razmere ugodnejše kakor pri našima združenima nasprotnikoma. Iz tega pa je tudi razvidno, da je na Jesenicah za nami vse, kar je neodvisno in ki res nekaj reprezentira.

Za obema kaplanoma strašno toži Zabukovec, če bosta vsled reklamacij izbacena iz prvega volilnega razreda. Po postavi spadajo namreč kaplani v III. razred, ker jih ni smatrati za dušne pastirje v pravem pomenu besede, ker sta le nekaka pomagata župnikova, kateremu pristojna naslov «dušni pastir», kakor zahteva to volilni zakon. V tem smislu je že tudi razsodilo upravno sodišče za neko drugo kronovino. Stvar utegne priti zopet pred najvišje sodišče in bo razsodba gotovo velike važnosti. Čemu pa naj bi tudi kaplan volil v I. razredu, katerega delo obstoji v tem, da vsaki dan zmoli par očenasaov?

Preiskava proti znanim razgrajčem, ki so zakrivili vsled Zabukovčevega hujskanja nad občinskim odborom hudodelstvo javne sile, je v popolnem teku in so bile prve priče zaslišane 16. t. m. Opozarjamo se enkrat, da so glavni hudodelci bratje Krivci, delavec Torkar, Vilman iz Kurjevasi in še par drugih, katerih imena se bodo kmalu našla. Zaslediti se morajo zlasti tisti, ki so s pestjo tolkli ob mizo in grozili gospodoma Schreyu in Legatu.

Bival župan Jože Klinar, ki je hotel v svojem političnem življenju sedeti na treh stolih, se je srečno vsedel na tla. Šele sedaj je mož jasno pokazal, da je z dušo in telesom vdinjan klerikalno-nemškutarski zvezi, ker je dovolj kratkoviden, da misli, da ga bo ta garda zopet dvignila na površje, kakor ga je posadila na tla. Mi pristavimo samo to: ljubši nam je odkrit nasprotnik, kakor pa človek, ki ni krop in ne voda in mi smo zato tu, da taki ljudje izginejo s površja!

Farovška politika. Župnik Zabukovec je pričel pri raznih shodih vplivati na ženske, naj pregovore svoje može, da volijo njegove kandidate v občinski odbor, ker drugače jim preti «večno pogubljenje». Mož je postal že od samega hujskanja tako najiven, da ne ve več, kaj pravzaprav dela, ker drugače bi pač ne mogel početi takih predpustnih pri-smodarij. Gospej Balohovi je celo odpo-vedal stol v cerkvi, ker se mu je baje Balohova rodbina zamerila. Ako pojde po volji Zabukovca, bo nazadnje vse ljudi pognal iz nebes in bo menda sam s svojimi kaplani in svojo kuharico sedel za nebeskimi vratmi. Če pa bo sv. Peter slabe volje, porine morda še našega pobožnega bojevnikar Zabukovca pred vrata.

Lepo stanovanje

obstoječe iz dveh svetlih, prostornih sob, kuhinje, kleti i. t. d., na glavnem trgu v Kranju, se da v najem takoj pod zelo ugodnimi pogoji. — Več se izve v prodajalni gosp. I Kušlana v Kranju.

Slovensko bralno društvo v Kranju naznanja tužno vest, da je umrl dne 12. t. m. mnogoletni član, gospod

Janko Majdič

veleposestnik in veletržec

Pogreb se je vršil dne 14. t. m. ob dveh popoldne, N. v m. p.!

V Kranju, dne 12. februarja 1906.

23-1

Odbor.

Podružnica slov. planinskega društva za kranjski okraj javlja pretužno vest, da je njen prezasluzni predsednik, blagorodni gospod

JANKO MAJDIČ

veleposestnik in veletržec, občinski odbornik, predsednik kreditnega društva v Kranju i. t. d.

danes ob 10. uri dopoldne v 36. letu svoje dobe po kratki, a mučni bolezni mirno Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bode v sredo, dne 14. t. m. ob 2. uri popoldne.

V Kranju, dne 12. svečana 1906.

25-1

Narodna čitalnica v Kranju naznanja tužno vest, da je preminul dne 12. t. m. njen mnogoletni član in odbornik, gospod

Janko Majdič

veleposestnik in veletržec.

Pogreb pokojnika se je vršil dne 14. t. m. ob 2. uri popoldne.

24-1

V Kranju, dne 12. februarja 1906.

Kreditno društvo v Kranju javlja pretužno vest, da je prezasluzni predsednik njegovega ravnateljstva, blagorodni gospod

Janko Majdič

veleposestnik in veletržec, občinski odbornik, predsednik podružnice slov. planinskega društva za Kranj i. t. d.

danes ob 10. uri dopoldne v 36. letu svoje dobe po kratki, a mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bode v sredo, dne 14. t. m. ob 2. uri popoldne.

V Kranju, dne 12. svečana 1906.

Ivan Majdič naznanja v svojem in vseh sorodnikov imenu prijateljem in znancem žalostno vest, da je iskreno ljubljeni sin, gospod

Janko Majdič

veleposestnik in veletržec, občinski odbornik, predsednik „Kreditnega društva v Kranju“ in podružnice slov. planinskega društva za kranjski okraj i. t. d.

v ponedeljek, dne 12. svečana 1906 ob 10. uri dopoldne v 36. letu svoje dobe po kratki, a mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Zemski ostanki preljubega pokojnika preneso se v sredo, dne 14. svečana 1906 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

27-1

Sv. maše-zadušnice se bodo služile v tukajšnji župni cerkvi.

V Kranju, dne 12. svečana 1906.

Gospodarstvo.

Tedenski sejem v Kranju dne 12. t. m.
Prignalo se je 208 glav goveje živine, 5 telet, 51 prašičev, — koz, — ovce, — buš. 50 kg pšenice K 8-50, prosa K 7-50, rž, K 7-50, ovska K 8—, ajde K 7-50, fižol, ribničan K 12—, koks K 13—.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu januarju, 1906 je 262 strank vložilo 67.360 K 36 vin., 219 strank dvignilo 41.859 K 44 vin., 10 strankam izplačalo se je hipoteknih posojil 39.000 K — vin. Stanje hranilnih vlog 1.375.119 K 47 vin. Stanje hipoteknih posojil 1.033.390 K 82 vin. Denarni promet 200.308 K 88 vin.

Loterijska sročka dne 10. februarja t. l.

Gradec: 22 49 86 32 41

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bodi priporočiti:
Ivana Hoffa
Kandol-Kakao
ki ima najmanj toščev v sebi, je torej najlaže prebaven, ne provzroča niti koli zadržati in je ob najboljšem okusu izredno poceni
Pristan samo z imenom
Ivan Hoff
in z levo varstveno znamko
Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev
1/4 50
Dobiva se povsod.

Zanesljivi

prodajalec

(potniki)

strojev

za Gorenjsko

se proti visoki proviziji **takoj sprejmejo.**

Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo «Gorenjca».

21—1

Dvonedstropna hiša
v Dvorjah števil. 27 pri Cerkljah

se prostovoljno **proda.**

K hiši spadajo zaraščen gozd in tri njive. Pripravna je tudi za pekarijo.

Več se izve pri Matiju Sadarju, posestniku v Dvorjah pri Cerkljah.

20—2

Pohištvo

iz trdega in mehkega lesa ima v zalogi in priporoča v nakup

Anton Drukar,
mizar v Kranju št. 56.

14—3

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, ki ima veselje do trgovine sprejme

18—2

Ivan Rus, trgovina na Bledu.

Kmetovalci!

MASTIN

za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, konje, perutnino i. t. d. Le pod tem imenom, ki je postavno kot znamka zavarovana, se dobi pristni dr. pl. Trnkóczyjev kranjski redilni prašek za prašiče. Natholjši zdravi dodatek h krmi, ki se naj uporablja kot dietetično redilno sredstvo. Dobil je na tisoče zahvalnih pismem o izbornih uspehih najvišje medalje na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju.

148—38

1 zavoj za 50 vin. **pri vsakem trgovcu.** Po pošti 5 zavojev na naslov: Lekarna Trnkóczy, Ljubljana. Razpečevalci dobe popust.

HOTEL „ILIRIJA“

16—55

Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 22

3 minute od južnega kolodvora.

Shajališče vseh Gorenjcev.

Udobni restavracijski prostori, moderno urejena kavarna z dvema najnovejšima biljardoma ameriškega sistema, lepo, nanovo urejene sobe za prenočevanje. — Kopalne sobe v hiši. — Točijo se najboljša štajerska naravna vina, pristni dolenski cviček iz Gadove peči, kakor tudi priljubljen hrvaški pelinkovec. — Izborna kuhinja. **Postrežba točna. Cene nizke.**

Za mnogobrojen obisk prosi spoštovanjem

Fric Novak.

P. n.

Podpisani vljudno naznanja, da se je preselil s svojo

odvetniško pisarno

iz Kolodvorskih ulic št. 26

v novozgrajeno hišo

Na Sodnijskih
in Cigaletovih ulic

poleg c. k. dež. sodišča.

Dr. M. Pirc

22

odvetnik.

Ženitna ponudba.

Mlad kovač, star 28 let, popolnoma izučen kovaštva razen konjskega podkovanja ter ima doslužiti še eno vojaško vajo, se želi poročiti z dekletom ali mlado vdovo, ki ima nekaj domačije.

15—3

Več se izve pri upravništvu «Gorenjca».

Hitra razprodaja!

100 kom. samo gl. 1'80!

1 krasna pozlačena 36 ur tekoča precizijska anker-ura z verižico, natančno idoča, jamči se zanjo 3 leta. Garnitura, obstoječa iz: 1 ovratnice, par zapestnic in par uhanov iz orientalskih biservov (novo), moderna svilnata kravata za gospode, prstan za gospode z imit. zlahtnim kamnom, ustnik, elegantna damska broša (novost), krasno toaletno ogledalo, usnjata denarnica, žepni nož s pripadki, par manjšetnih gumbov, 3 prani gumbi, vse iz duble-zlata s patent-zaprtem, srčkan album za slike, obsegajoč 36 slik najlepših sveta, 20 predmetov za korespondenco. Poleg tega dobi vsak naročnik zastoj karton z 36 kosi pristno-finih jeklenih peres. Vse skupaj z uro, ki je sama vredna teža denarja, stane samo gl. 1'80. — Pošilja se po poštne povzetju.

Windisch avstr.-šlez. eksport. hiša.

P. Fach, Krakovo št. 16—77.

19—2

Za neugajajoče se povrne denar!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje hranilnicasama.

1—4

Stanje vlog K 3.944.824-03. Stanje hipoteknih posojil K 2.237.705-12.

'North British and Merkantile'

Zavarovalna družba proti ognju.

Ustanovljena leta 1809.

Skupna zavarovalna varščina znaša nad 524 milijonov kron v zlatu.

Zavarovalna varščina zavarovalnine proti ognju znaša 201 milijon kron v zlatu.

Ta zavarovalna družba proti ognju je najbogatejša in najstarejša v Avstriji. je najvišje koncesionirana, je odgovorna avstrijski sodni oblasti in se kosa z vsako slično domačo zavarovalnico.

Zavaruje se lahko pod najugodnejšimi pogoji

škoda, povzročena po ognju in strelu

na poslopih, premakljivem blagu in vsakovrstni zalogi, zavarujejo se lahko travniški in poljski pridelki, dalje celo živina, ki je morda na paši od strele zadeta. Zavarovalščina je taka, da z ozirom na nizko ceno ne zaostaja za nobeno še tako solidno zavarovalnico.

Nastala škoda se hitro pregleda in takoj izplača.

Razna pojasnila daje in zavarovalne pogodbe sklepa v vsakem večjem okraju obstoječa agentura, pred vsem pa

generalna agentura v Gradcu, Radetzkyjeva ulica št. 6.

218-9

Najcenejša in največja domača
eksportna tvrdka.

Razpošiljanje švicarskih ur na
vse kraje sveta!

Urar in trgovec

H. SUTTNER v Kranju

St. 502. Nikelnasta arkeremontour-Roskopf, trpežno kolesje, gld. 2'45, enaka iz pravega srebra gld. 3'95, ista z dvojnimi tršim srebrom močnim pokrovom gl. 6'50 in naprej.

priporoča svojo izborno zalogo najfinjših natančnih švicarskih ur, kakor najbolj slovečih znamk Safhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d.

Zlatnine in srebrnine, kakor nakraske, verižice, uhani, prstani, obeski i. t. d. najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. — **Dokaz, da je moje blago zares fino in ceno, je to, da ga razpošiljam po celem svetu in imam odjemalce tudi urarje in zlatarje glavnih mest.**

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastoj in poštine prosto.

Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

St. 505. Prava srebrna cilindreremontour, trpežno kolesje in močni pokrovi, gld. 4'85, ista z dobrim ankerkolesjem gld. 5'95 in naprej.

114-82

Posamezne številke 'Gorenjca'

prodajajo po 10 vin. v

Škofji Loki g. M. Žigon, trafikar, glavni trg;

Radovljica g. Oton Homann, glavna trafikar;

Jesenice g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušica g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrica g. M. Grobotek, trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafikar.

01-62

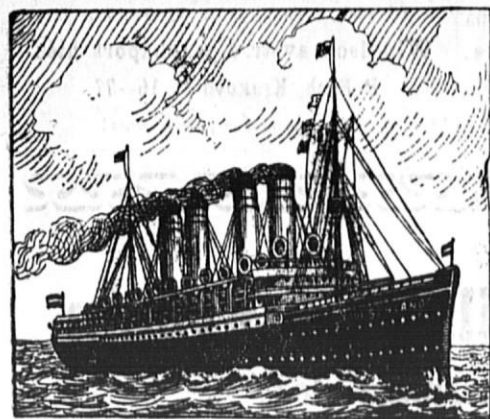
MEMBRE DE JURY HORS CONCOURS

Zobotehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne kore-da bi se odstranile, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vrvnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialist. **Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.**

Izvrstna prilika potovanja v
Ameriko je danes čez

Hamburg

z najnovejšima parobrodoma, s katerima je sigurnost vožnje najpopolnejša ter zibanje parobroda skoraj popolnoma preprečeno. Se več povedo številke obsežnosti novih parnikov, katere se imenujeta:

prvi: **Amerika** 690 čevljev dolg, 74 širok, 53 glob., nosi 22.250 ton,

drugi: **Kaiserin Augusta Viktorija** nosi

25.000 ton, ter vsaki še enkrat večji

kakor danes veliki parniki, ki obsegajo samo po 8.—12.000 ton. — **Vožnja preko oceana, traja samo 7 dni.** Potniki odhajajo v ponedeljek, torek in četrtek vsakega tedna iz Ljubljane. — Na željo pošilja natančni pouk brezplačno zaslopnik Hamburg - Amerika Linie

Fr. Seunig, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Josip Pogačnik

krojaski mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanje vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek in ogrinjal ter havelokov. Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Specialist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni **dežniki** in **solnčniki** najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 80-35

Narodna društva, uvedite „Vseslovenski legitimacijski list“, ki se prodaja v korist družbe sv. Cirila in Metoda! Naročila in informacije naj se pošiljajo na naslov: Odsek za vseslovenski legitimacijski list, Dunaj VIII./1. Alserstrasse 7. II. 17.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi uljudno naznanjam, da bi bil primoran zaradi prevelike hišne najemnine v sedanjih razmerah cene svojih izdelkov zdatno zvišati, s čemur bi bili moji odjemalci obteženi. Pomagati sem si mogel edino le s tem, da sem se preselil v hišo nakdanjega umetnega mizarja gospoda Ivana Pintarja, poleg stare znane mesarije po dom. «Kodelač» v Grabnu.

Nadejaje se, da me bude sl. občinstvo še nadalje z velecenjenimi naročili počastilo, posebno, ker bodem cene še znižal

beležim z odličnim spoštovanjem

Ivan Wohlgemuth

sedlar, pleskar in tapetnik v Kranju, Kokrško predmestje št. 7. 9-5

Tovarna čokoladnih in orientalskih slaščic

Emil Brandt v Kranju

priporoča svoje izborno blago.

1 karton (140 kom.) različno fino pecivo à 2 vin., prekupovalci 2 kroni, zasebniki K 2-50.

Razpšilja se z obratno pošto. 224-7

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Specijaliteta: 103-85

valjični zastori (Rollbalken).

Izšla je

„Dobra kuharica“

ispisala Minka Vasičeva

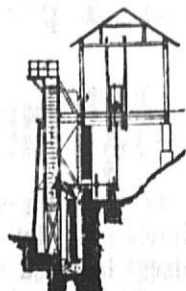
v založništvu Lavosl. Schwentner-ja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za janje najokupravljalnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in konečno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10-68

G. Tönnies

104-89

tovarna za stroje, železo in kovinolivarna v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-71

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Čeniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni g. K. Savnika v Kranju

Tapetnik in preprogar
Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarске zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-73

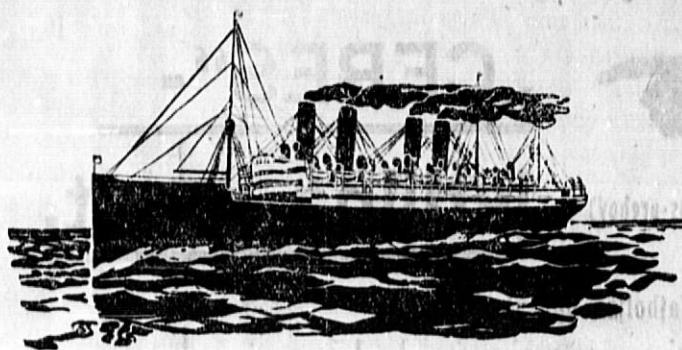
Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča 93-33

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severnonemškega Lloyd“

iz Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni.

Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriskih železnih dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-ju v Kolodvorskih ulicah št. 35 nasproti občeznane gostilne «Pri starem Tišlerju».

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba pošena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexico, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naš društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd. 186-16

Berite.

Pozor!

F. P. VIDIC & Komp., Ljubljana

opekarna in tovarna peči

ponudijo vsako poljubno množino

zarezane strešne opeke, „Koroški model“ (Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani. — Te vrste strešniki so patentirani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Josip Marzola. — Najlčnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje. — Dalje priporočamo peči in štedilnike najfinejšega lastnega izdelka, kakor vse druge v stavbeno stroko spadajoče izdelke. — Vzorci in prospekte pošljemo na željo brezplačno. — Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. — Sprejmo se zastopniki.

Ljubljana (Kotizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špecialiteta: Gostilniški stoli.

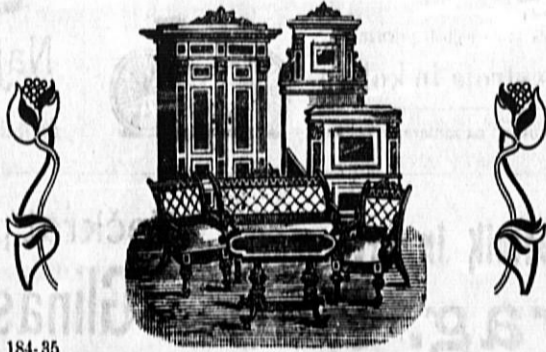
Modroci iz žlónatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Špecialitete v nevestininih balah. Veliki prostori, prtilično in v I. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalniki, miza, stensko ogledalo.

184-85

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Najboljša vseh znamk

je

„CERES“

jedilna mast.

228-7

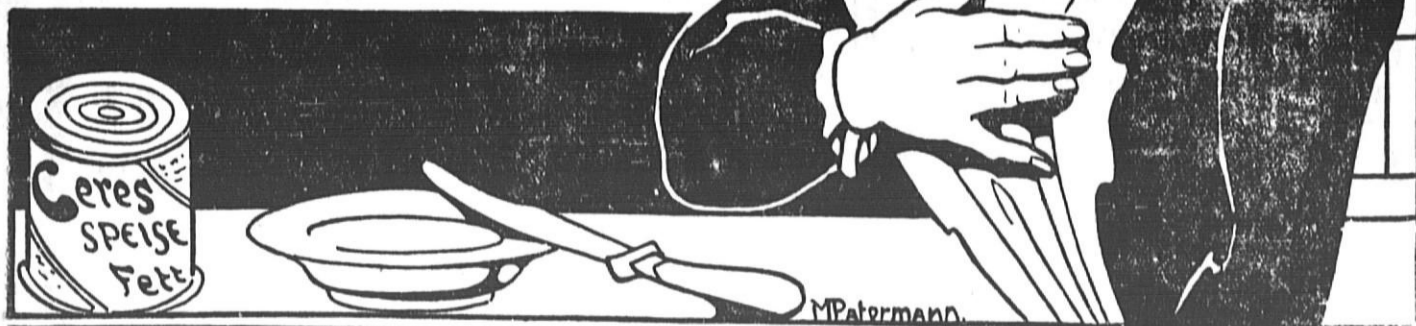
(iz kokos-orehov)

Najboljša uporaba pri peki, praženju in kuhi.

Izdelovalnica redilnih sredstev „Ceres“, Aussig.

Izdelovanje se vrši s kemičnim preiskovanjem od vis. c. kr. ministrstva za notranje stvari odobrenega preiskovalnega zavoda za redilna in jedilna sredstva na Dunaju IX., Spitalgasse 31.

Kupovalci te «Ceres»-masti so naprošeni, da pošljajo v preiskavo temu zavodu brezplačno blago, in sicer v originalnih zavojih.

MPaternann.